

Klimaatdeskundige Pier Vellinga: „We zullen de dierlijke eiwitroute deels moeten inruilen voor de plantaardige.” FOTO MARCEL VAN KAMMEN

Een ‘Parijs-vriendelijke’ landbouw

Hoe verder boeren na de klimaat-akkoorden in Parijs? Voor het Friese veenweidegebied betekent het alles hens aan dek, stelt klimaat-hoogleraar Pier Vellinga. „Eigenlijk is zo’n streek op papier failliet.”

AAN DIRK VAN DER MEULEN

De Nederlandse landbouw wil zich nog wel eens profileren als als klimaat-slim. Door onze intensieve en hoogproductieve manier van werken en door met minder grondstoffen meer te produceren, zou een kilo Nederlandse melk en vlees minder energie vergen en dus gepaard gaan met de uitstoot van minder broeikasgassen. Premier Rutte en Sharon Dijksma, voormalig staatssecretaris van Landbouw, maakten er in september 2014 nog goede sier mee bij de Verenigde Naties in New York.

Pier Vellinga gelooft er niets van, zo liet hij gisteren zonneklaar weten in het Fries Landbouwmuseum in Earnewâld op een lezing van de Fryske Akademy over de Parijse klimaat-akkoorden. De boerenzoon uit Nijland (1950), die het heeft geschopt tot gerespecteerd hoogleraar klimaatverandering in Wageningen, vergeleek de opstelling van de Nederlandse landbouw met die van de olie-industrie die duurzame industrie decennialang heeft tegengewerkt en die vooral inzet op energiebesparing. „Maar door die besparing

‘Een auto kunnen we elektrisch maken, een koe niet’

creëer je het effect dat een product goedkoper wordt, waardoor de vraag toeneemt, terwijl dat eigenlijk niet zou moeten.”

Waarmee Vellinga maar gezegd wil hebben dat je een fout systeem niet verbetert als je efficiënter gaat werken. „Vroeger had een boer veertig koeien, nu honderd, straks vijfhonderd. Dat is toch een doodlopende weg.”

In plaats van een strikte scheiding tussen landbouw en natuur, ziet Vellinga meer heil in integratie, biodiversiteit en het gemengde landbouwbedrijf. „Door veeteelt en akkerbouw te combineren, hou je meer organische stof, dus koolstof, in de grond. Zelfs de Rabobank is nu die mening toegedaan. Een ander groot voordeel van akkers met veel organische stof is dat ze meer water kunnen bergen en beter bestand zijn tegen droogte.” En wat betreft die

piekbuien: Vellinga achtte het zinvoller om te investeren in meer kleine gemalen dan één grote. „Met meerdere gemalen kun je het water sneller afvoeren.”

Voor de veenweidegebieden, dus ook die in Friesland, stapelen de problemen zich op, vreest hij. Door de negatieve spiraal van waterpeilverlaging en inklinking stoten de veenweidegebieden veel broeikasgassen uit. Als boeren op termijn aangeslagen worden voor die uitstoot en te maken krijgen met toenemende waterschapslasten, stijgt de kostprijs per hectare met circa 1200 euro, zo becijferde Vellinga. „In feite is zo’n gebied dan op papier failliet.” Hij riep de betrokkenen op om al op korte termijn te werken aan oplossingen.

Tot voor kort was het klimaatdebat vooral een energiedebat met als belangrijkste vraag: hoe om te schakelen van fossiel naar duurzaam? Nu die vraag steeds vaker positief beantwoord wordt – groene stroom via wind en zon staat op op het punt goedkoper te worden dan grijze stroom – komt de voedselproductie steeds meer onder het vergrootglas te liggen.

Volgens Vellinga heeft de voedsel-

keten een aandeel van 30 procent in de uitstoot van broeikasgassen. Wil de landbouw ook bijdragen aan ‘Parijs’ om de temperatuurstijging onder de 2 graden te houden, dan is het onvermijdelijk dat de dierlijke eiwitroute deels ingeruild wordt voor de plantaardige. Vellinga: „Kijk, een koe stoot net zo veel broeikasgassen uit als een gemiddelde auto. Die laatste kunnen we elektrisch maken, een koe niet. We zullen dus iets moeten doen aan onze vlees- en zuivelconsumptie.”

Is dat erg voor de Friese melkveehouderij? Dat hoeft niet, betoogde Vellinga. Omschakelen naar gezond en duurzaam biedt kansen. „Steeds meer mensen zijn bereid om hier extra voor te betalen.”

Magister Alvinuslezing

Pier Vellinga, gepensioneerd hoogleraar klimaatontwikkeling, is na het klimaat-akkoord op 12 december in Parijs een veelgevraagd spreker in den lande. Op woensdag 15 maart is hij weer te bewonderen in Friesland. Vellinga verzorgt dan in de Martinikerk in Sneek de Magister Alvinuslezing, een initiatief van de gelijknamige scholengemeenschap.